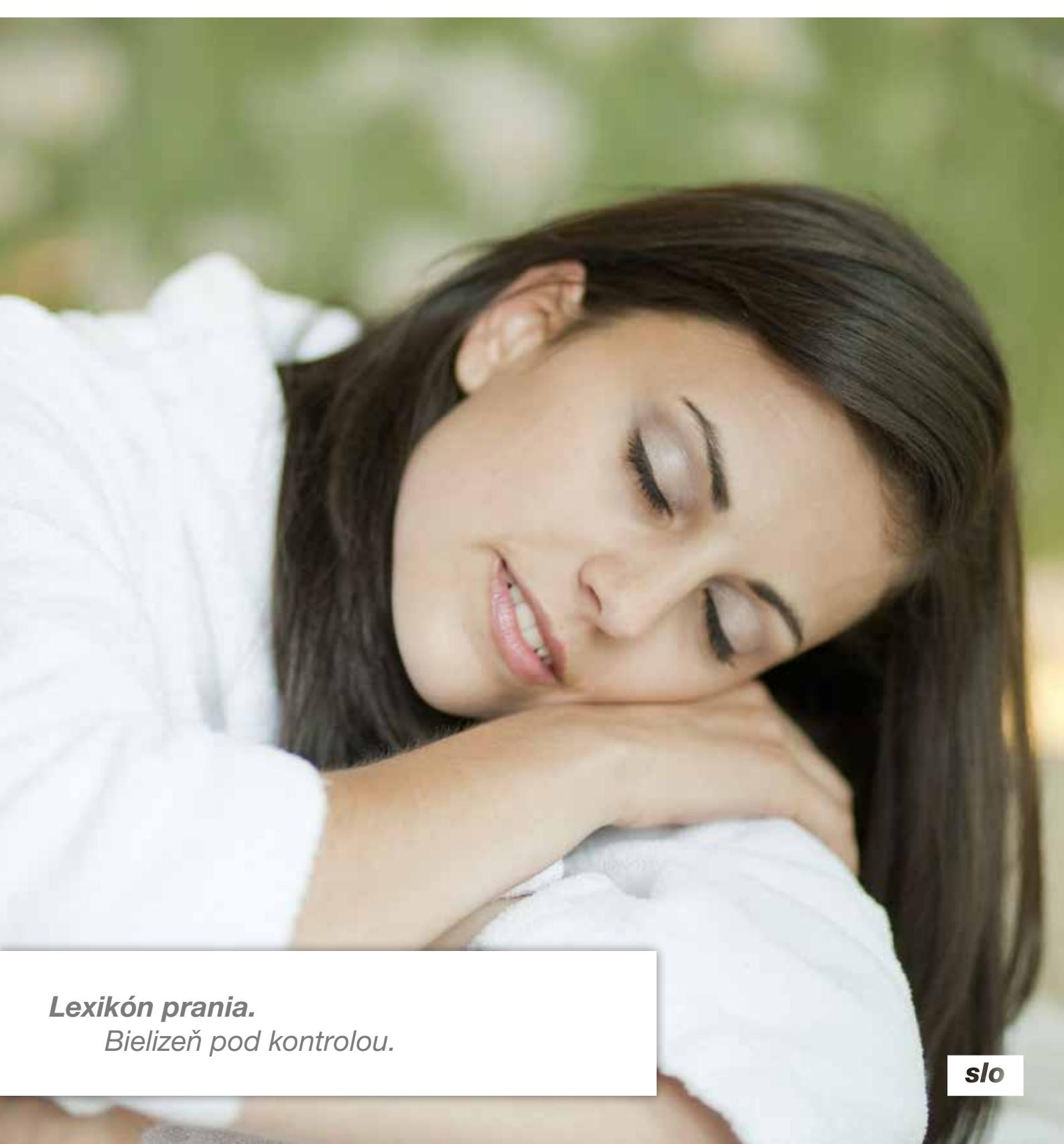

Innovative Hygiene.

Lexikón prania.

Bielizeň pod kontrolou.

slo

PREDSTOV	3
ZACHOVANIE HODNOTY A TIPY NA ÚSPORU	4
green efficiency	5
Trvalá udržateľnosť v spoločnosti HAGLEITNER	
PRACÍ CYKLUS	6
3 kroky k čistej bielizni	
Predpieranie	
Hlavné pranie	
Plákanie	
INFORMÁCIE O PRACÍCH PROSTRIEDKOCH – Prečo existujú rôzne pracie prostriedky?	8
Prací prostriedok so silným účinkom	
Prací prostriedok na farebnú bieliznę	
Prací prostriedok s jemným účinkom/prací prostriedok na vlnu	
Špeciálny prací prostriedok	
INFORMÁCIE O PRACÍCH PROSTRIEDKOCH – Zložky a ich úlohy	10
Tenzidy, aktívne detergenty	
Pracie alkálie	
Enzymy	
Zmäkčovače vody	
Bielidlá	
Optické rozjasňovače	
Pomocné látky	
KOLOBEH PRANIA BIELIZNE	12
Na čo treba dbať?	
Správne triedenie	
Správne ošetrenie/správna príprava	
Správne naplnenie práčky	
Správne dávkovanie	
Správne pranie	
Údržba	
ŠKVРNY – tipy a triky	16
Všeobecné informácie	
Na čo treba dbať pri odstraňovaní škvŕn?	
Aké druhy škvŕn existujú a ako treba postupovať?	
Známe/viditeľné škvŕny	
Správny postup pri škvŕnach neznámeho pôvodu/zmiešaných škvŕnach	
Prehľad najčastejších škvŕn	
SYMBOLY OZNAČUJÚCE SPÔSOB STAROSTLIVOSTI O TEXTÍLIE	22
Značky akosti a symboly týkajúce sa vlákien	

HAGLEITNER –

Vás kompetentný partner pre všetky otázky týkajúce sa prania.

Ako špecialista na hygienickú bielizeň ponúka spoločnosť **HAGLEITNER** optimálne riešenie pre každého zákazníka – bez ohľadu na to, či ide o malý penzión, domov dôchodcov, ústav sociálnej starostlivosti alebo veľký hotel. Vďaka špeciálne vyškoleným hygienickým poradcom a technikom, expertom na bielizeň a dokonale vyváženým chemickým zložkám nemá špina žiadnu šancu.

Spoločnosť **HAGLEITNER** vyvíja všetky chemicko-technické výrobky na hygienu bielizne sama. Pri manuálnom i automatickom dávkovaní pritom kladieme dôraz na starostlivosť o textílie a čistotu, ako aj optimálny pomer nákladov a účinnosti.

So systémom havon **MANUAL** – profesionálnou koncepciou prania od spoločnosti **HAGLEITNER** pre malé a stredné prevádzky – získate know-how, vďaka ktorému zvládnete každú výzvu pri praní. Systém zahŕňa vysokoúčinné pracie prášky, tekuté výrobky a špeciál-

ne doplnkové komponenty a odstráni aj tie najhoršie škvŕny.

havon **PROFESSIONAL** je názov profesionálneho systému dávkowania tekutých prípravkov pre väčšie prevádzky. Obsahuje osem stavebných komponentov v podobe pracích prostriedkov, ktoré možno podľa potreby kombinovať. Automatické dávkovacie zariadenie má veľkú výhodu v tom, že v závislosti od druhu textílií a znečistenia sa jednotlivé komponenty optimálne skombinujú. TOMU sa hovorí riešenie šitie na mieru!

Na nasledujúcich stránkach vám priblížime naše dlhoročné skúsenosti a poznatky. V prípade, že niektorá z vašich otázok zostane nezodpovedaná, náš poradca pre hygienu alebo alebo servisný technik je vám k dispozícii a rád vám pomôže a poradí. Radi vás presvedčíme o svojej kvalite.

Hans Georg Hagleitner
Riaditeľ

ZACHOVANIE HODNOTY

a tipy na úsporu.

Správna voľba programu je pre úspešný výsledok prania rozhodujúca!

Všetky pracie prostriedky spoločnosti Hagleitner vyvijame vo vlastnom internom laboratóriu a priebežne ich testujeme. Okrem optimálneho pomeru nákladov a účinnosti pritom kladieme najväčší dôraz na to, aby sa bielizeň prala čo najšetrnejšie. A to sa ráta. Náklady na novú bielizeň sú totiž trikrát vyššie ako náklady na pracie prostriedky. Čím dlhšie teda zostane bielizeň žiarivo čistá, tým dlhšie možno odkladať investície na nákup novej.

Pre dlhú životnosť je rozhodujúce aj správne dávkovanie pracieho prostriedku, správne naplnenie práčky a dobrá kvalita práčky.

V prípade mierne znečistenej bielizne (jednodenná posteľná bielizeň, čistá stolová bielizeň atď.) sa všetky povrchové nečistoty z tkaniny účinne odstránia už pri 40 °C, čo šetrí vlákna bielizne.

Ak sa však silne znečistená bielizeň operie s programom na mierne znečistenie, často sa nepodarí dostatočne odstrániť škvurny, práve naopak: Zaperú sa, v dôsledku čoho sa už nedajú odstrániť – alebo si to vyžiada veľa chemikálií a času.

Na dezinfekciu bielizne ponúkame chemotermické roztoky účinné už pri teplote 60 °C.

green efficiency

Trvalá udržateľnosť v spoločnosti **HAGLEITNER**.

Trvalá udržateľnosť je dnes globálnou výzvou. V spoločnosti **HAGLEITNER** sme si tejto zodpovednosti vedomí.

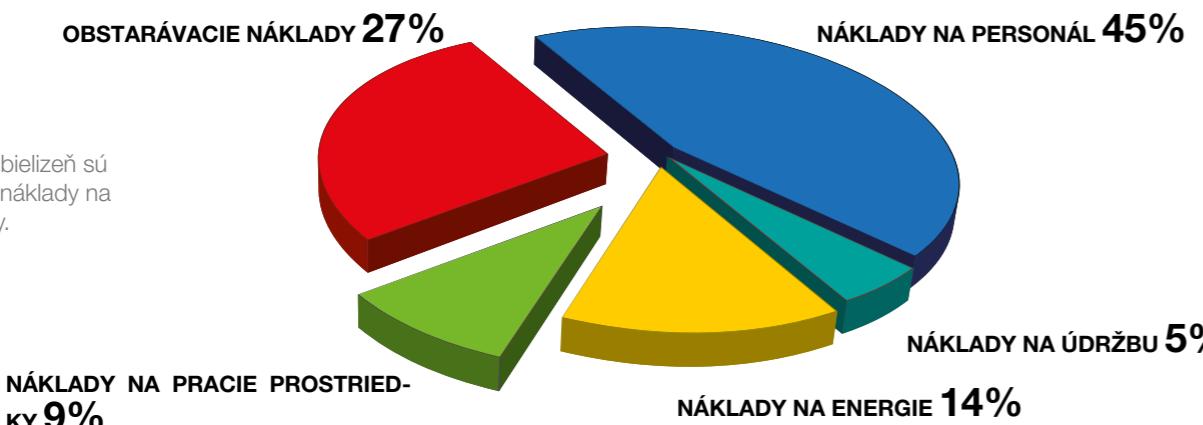
V rámci koncepcie green efficiency sa vedome vyhýbame surovinám, ktoré škodia zdraviu a životnému prostrediu. Všetky naše výrobky havon PROFESSIONAL preto neobsahujú zložky NTA, EDTA ani fosfáty. Zjednotenie efektívneho prania a ekologickej zodpovednosti – v tom spočíva inovatí-

vnosť koncepcie green efficiency – pre čistú bielizeň a čisté životné prostredie.

Je predsa dobré vedieť, že mäkučký, čistý župan, ktorý ponúkate svojim hostom, neprišiel do kontaktu s látkami, ktoré by mohli mať karcinogénny účinok.

V rámci koncepcie green efficiency sa vedome vyhýbame zložkám, ktoré škodia zdraviu a životnému prostrediu.

Náklady na novú bielizeň sú trikrát vyššie ako náklady na pracie prostriedky.

VEDELI STE, že novú bielizeň – najmä froté – treba pred prvým použitím opratiť? Bielizeň tak získa definitívnu formu a v prípade froté sa zafixujú slučky. Bielizeň pred prvým použitím jednoducho preperte pri 40 °C s použitím programu na nenáročné textilie. Dabajte pritom zvlášť na správne naplnenie: Bubon by mal byť pri prvom praní bielizne naplnený maximálne do polovice.

PRACÍ CYKLUS

3 kroky k čistej bielizni.

Predpieranie.

Nečistoty citlivé na teplotu sa čiastočne uvoľnia. Hrubé nečistoty sa odstránia.

Bielizeň znečistenú krvou alebo fekáliami treba vždy predpierať. V opačnom prípade by sa tieto škvŕny mohli zaprať.

Najmä v prípade bielizne, ktorá je znečistená krvou a/alebo fekáliami, je predpieranie dôležité. Ak by sa tento druh nečistôt pral priamo v hlavnom praní pri teplote 60 °C alebo viac, vysoká teplota by spôsobila chemickú zmenu škvŕn. Škvŕny sa pritom zaperú do tkaniny, a potom sa už vôbec nedajú odstrániť.

Predpieranie sa môže vykonávať buď len s vodou – pritom sa bielizeň prepláchne a odstránia sa hrubé častice nečistôt – alebo s bežným pracím prostriedkom. Vtedy účinkujú najmä enzýmy citlivé na teplotu, ktoré uvoľnia bielkovinové nečistoty.

V prípade mierne znečistenej bielizne nie je predpieranie nutné.

Hlavné pranie.

Riadny prací proces prebieha počas hlavného prania. Vďaka dokonalej kombinácii teploty, chemických prípravkov, mechaniky práčky a času môžu všetky zložky pracieho prípravku optimálne účinkovať.

Pri hlavnom praní je k dispozícii menej vody ako pri predpieraní. Bubon práčky preto treba správne naplniť, aby sa všetka bielizeň dostatočne prevlhčila.

Správne naplenenie práčky predstavuje dôležitý základ pre úspešný výsledok prania.

Plákanie.

Plákanie zvyčajne prebieha v troch fázach a slúži najmä na to, aby sa bielizeň po praní prepláchla a aby sa z bielizne odstránil prací prostriedok a zvyšky nečistôt. Po každej fáze plákania sa bielizeň vyžmýka, aby sa z nej vytlačila voda a nečistoty.

Pre efektívne žmýkanie je, rovnako ako pri hlavnom praní, dôležité správne naplnenie bubna. Preplnenie práčky máva za následok usadenie zvyškov nečistôt a pracieho prostriedku, čo môže viesť k stvrdnutej, sivej a špinavej bielizni a nezriedka i k podráždeniu pokožky.

Tretia a posledná fáza plákania sa používa aj na aplikáciu bielizňovej „kozmetiky“, napríklad aviváže alebo neutralizačného prostriedku. Oba doplnkové produkty zostávajú na vláknoch a ich účelom je, aby bola bielizeň príjemná na dotyk, mäkká a voňavá.

Pri plákaní sa odstránia zvyšky pracieho prostriedku a nečistôt.

INFORMÁCIE O PRACÍCH PROSTRIED-KOCH

Prečo existujú rôzne pracie prostriedky?

Spoločnosť HAGLEITNER zaistuje kvalitu pracích prostriedkov prostredníctvom vlastného výskumu a výroby.

Musia však pritom byť

- šetrné k bielizni i k práčke,
- použiteľné za rôznych podmienok (rôzne práčky, teplota, tvrdosť vody atď.) a tiež
- čo najšetrnejšie k životnému prostrediu.

Prací prostriedok so silným účinkom.

Pracie prostriedky so silným účinkom sa používajú prevažne na bielu bielizeň. Obsiahnuté bielidlá a optické rozjasňovače pri farebnnej bielizni vedú k zmene farieb a k vzniku vyblednutých miest.

Univerzálné pracie prostriedky alebo pracie prostriedky so silným účinkom sú vhodné na všetky druhy vlákien okrem vlny a hodvábu. Môžu sa používať pri teplote vody 20-95 °C a pre vysoký podiel bielidiel a optických rozjasňovačov

sa používajú prevažne na bielu bielizeň. Dlhodobé používanie pracích prostriedkov so silným účinkom na farebnú bielizeň vedie k zmene farieb a k vzniku vyblednutých miest.

Prací prostriedok na farebnú bielizeň.

Pracie prostriedky na farebnú bielizeň sú vhodné na všetky druhy vlákien okrem vlny a hodvábu. Môžu sa používať pri všetkých teplotách. Väčšina pracích prostriedkov na farebnú bielizeň obsahuje len malý podiel bielidiel a žiadne optické rozjasňovače. Na zachovanie sily a lesku farieb obsahuje väčšina pracích prostriedkov na farebnú bielizeň špeciálne prísady – látky ošetrojúce farby a inhibítory prenosu farieb.

Vďaka tomu zostane farebná bielizeň dlho pekná. V prípade bielej bielizeň zasa dlhodobé používanie pracieho prostriedku na farebnú bielizeň v dôsledku neprítomnosti bielidiel a optických rozjasňovačov vedie k zosiveniu.

Prací prostriedok na farebnú bielizeň obsahuje látky ošetrojúce farby a špeciálne účinné látky, ktoré zabraňujú prenosu farieb.

Prací prostriedok s jemným účinkom/prací prostriedok na vlnu.

Špeciálne na vlnu a hodváb existujú pracie prostriedky bez enzymov, takzvané pracie prostriedky s jemným účinkom alebo pracie prostriedky na vlnu. Úlohou enzymov obsiahnutých v bežných pracích prostriedkoch so silným účinkom a prostriedkoch na farebnú bielizeň je štiepiť bielkoviny – a keďže zvieracie vlákna ako vlna a hodváb sa skladajú z bielkovín (proteínov), enzymy by mohli poškodiť aj samotné vlákna.

Pracie prostriedky na vlnu sa používajú do teploty 40 °C a obsahujú špeciálne ošetrojúce látky. Okrem toho obsahujú veľmi vysoký podiel penivých zložiek, ktoré pri praní vytvárajú ochranný vankúš proti silnej mechanickej záťaži. V dôsledku veľmi jemného zloženia bez bielidiel sa prací prostriedok na vlnu neodporúča na iné typy textílií.

Jemné zloženie chráni citlivé vlákna vlny a hodvábu.

Špeciálny prací prostriedok.

Okrem vyššie uvedených štandardných pracích prostriedkov ešte existuje celý rad špeciálnych pracích prostriedkov na najrôznejšie účely použitia: pracie prostriedky na záclony, perie či funkčné obliečenie, dezinfekčné pracie prostriedky atď.

Ich názov väčšinou definuje ich účel a ich funkcia je prispôsobená tejto špeciálnej oblasti použitia. Tieto špeciálne pracie prostriedky sú často k dispozícii len v špecializovaných predajniach.

INFORMÁCIE O PRACÍCH PROSTRIED-KOCH

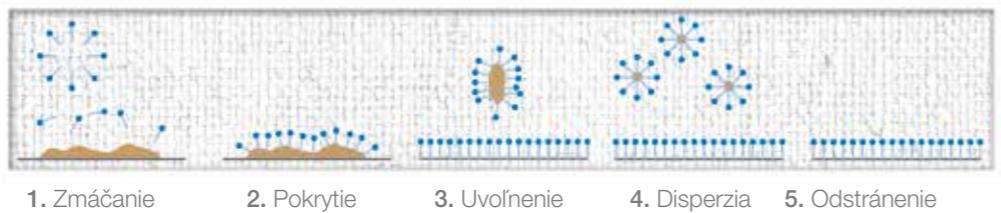
Zložky a ich úlohy.

Pre splnenie svojho účelu prací prostriedok zvyčajne obsahuje väčší či menší podiel týchto zložiek:

Tenzidy, aktívne deterenty.

Tenzidy (aktívne deterenty) tvoria hlavnú zložku pracích prostriedkov. Hlavná úloha tenzidov je zníženie povrchového napäťia vody. Vďaka tomu sa môžu bie-

limeň a nečistoty zvlášť dobre zmáčať, čo pomáha pri odstraňovaní škvŕn.

Tenzidy sa „zavŕtajú“ do nečistôt a oddelia ich od tkaniny. Tenzidy sa vymýjú spolu s nečistotami.

VEDELÍ STE, že mydlo je najstarší známy tenzid? V moderných pracích prostriedkoch sa však mydlo už takmer vôbec nepouživa. Dôvodom je skutočnosť, že pri kontakte mydla s vápnikom dochádza k tvorbe vápenného mydla. Na rozdiel od mydla nemá vápenné mydlo žiadny čistiaci účinok. Práve naopak – vápenné mydlo spôsobuje zosivenie a vznik zvyškov nerozpustných vo vode.

Pracie alkálie.

Pracie alkálie premieňajú vodu na lúh. Vďaka tomu sa vlákna lepšie zmáčajú.

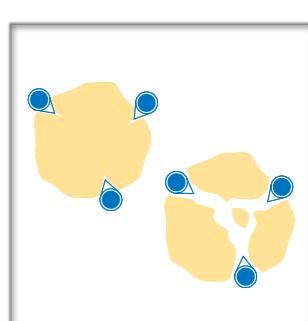
Pracie alkálie (zásaditosť) sú zložky pracích prostriedkov, ktoré spôsobujú, že hodnota pH počas prania stúpne z neutrálnej (pH = 7) na zásaditú (= 8-12). Vlákna bielizne môžu vďaka tomu dobre napučať, aby sa mohli dobre zmáčať.

Okrem toho sa rozptýlia nečistoty (udržia sa v suspenzii) a dôjde k zmydelneniu mastných nečistôt.

Enzýmy.

Enzýmy v pracích prostriedkoch odstraňujú nečistoty (najmä bielkoviny, škroby) tak, že ich štiepia. Pritom sú však účinné len do maximálnej teploty 60 °C. To znamená, že enzýmy sa

využívajú hlavne pri predpieraní. Na rozdiel od všetkých iných zložiek možno enzýmy použiť vždy znova, a preto stačia malé množstvá.

Enzýmy štiepia nečistoty (najmä bielkoviny a škroby)

Zmäkčovače vody.

Zmäkčovače vody zabraňujú usádzaniu sa vodného kameňa na textiliach a die-loch práčky. Kedže vodný kameň môže na práčke a bielizni napáchať veľké škody, treba nutne dodržiavať správne dávkovanie pracieho prípravku a zmäkčovača vody. Už tenká, 0,4mm vrstva vodného kameňa môže mať za následok až o 25% vyššiu spotrebu energie! V prípade veľmi tvrdnej vody je možné dodatočne k praciemu prostriedku použiť aj samostatný zmäkčovač vody.

Druhou vlastnosťou zmäkčovača vody je rozptylovanie čiastočiek nečistôt. To znamená, že už oddelené čiastočky nečistôt zostanú v suspenzii, aby sa opäťovne nezachytili na bielizni.

Bielidlá.

Bielidlá účinkujú proti farebným pigmentovým nečistotám a bielia ich – ako napovedá už samotný názov. Pritom sa rozlišuje najmä medzi chlórovým a oxidačným bielidlom, pričom oxidačné bielidlo predstavuje šetrnejšiu formu bielenia. Pracie prostriedky na farebnú bielizeň pritom spravidla obsahujú

menší podiel bielidel ako pracie prostriedky so silným účinkom, aby nedošlo k zmene pôvodnej farby bielizne. Bielidlá účinkujú od 60 °C, pomocou takzvaných aktivátorov bielidel sa však dajú aktivovať už pri 30 až 40 °C.

Bielidlá účinkujú na farebné nečistoty. Pracie prostriedky na farebné textílie obsahujú menej bielidel, aby boli farby vlákien chránené.

Optické rozjasňovače.

Optické rozjasňovače sa nachádzajú len v pracích prostriedkoch so silným účinkom. Vďaka nim vnímame bielizeň ako zvlášť bielu. Tieto bieliace látky sa usádzajú na tkanine a odrážajú ultrafialové svetelné vlny, ktoré sú pre nás inak

neviditeľné, ako fialovo-modré svetlo. Tento modrý nádych prekryje prípadný sivý alebo žltý nádych bielizne a vďaka nemu bielizeň vyzerá žiarivo biela.

Pomocné látky.

Pojem pomocné látky zahŕňa všetky zložky, ktoré neprispievajú priamo k odstraňovaniu nečistôt, ale plnia iné úlohy. Ide napríklad o aromatické látky, ktoré bielizni dodávajú sviežu vôňu, a ochranné zložky ako inhibítory korózie, činidlá zabraňujúce zosiveniu, inhibítory

prenosu farieb, zložky na ochranu vlákien a zložky chrániace farby. Rôzne typy pracích prostriedkov obsahujú rôzne množstvo týchto látok.

Správne triedenie.

V zásade treba bielizeň roztriediť podľa farby, stupňa znečistenia a symbolov označujúcich spôsob ošetrovania, aby sa na základe toho mohol vybrať správny prací prostriedok a teplota.

- Svetlé a tmavé textílie by sa mali prať vždy oddelene, aby sa zabránilo možnému prenosu farieb.
- Silne znečistená bielizeň by sa mala zásadne prať oddelene od ostatnej bielizne. To zabraňuje prenosu nečistôt počas prania a uľahčuje dávkovanie.

KOLOBEH PRANIA BIELIZNE

Na čo treba dbať?

Na dosiahnutie čo najlepšieho výsledku prania treba dodržiavať viaceré tipy a triky. Len tak sa budete dlho tešíť zo žiarivo čistej bielizne.

ČO JE TO SINNEROV KRUH?

Sinnerov kruh, pomenovaný chemika Dr.Sinnera stanovuje, že súčet jednotlivých zložiek prania, teda použitých chemikálií, teploty, mechaniky a času, musí byť vždy 1. Ak sa teda napríklad zníži teplota prania, chýbajúci podiel sa musí vyrovnáť inou zložkou – v tomto prípade predovšetkým chemickou zložkou, pretože v prípade práčky sú čas a mechanika relatívne pevne dané. Našťastie sú pracie prostriedky stále výkonnejšie, a preto dokážu kompenzovať chýbajúci podiel bez toho, aby sa musela zvyšovať ich dávka.

Optimálny výsledok prania si vyžaduje dokonalú súhru pracieho prostriedku (chemikálie), teploty, mechaniky (práčka) a času.

Správne ošetrenie/správna príprava.

- Zapnúť zipsy
- Citlivé textílie prevrátiť – prať naruby!
- Škvrnky čo najrýchlejšie ošetriť – pozri tipy na škvarky
- Vyprázdníť vrecká (napríklad vreckovky, perá atď.) a odstrániť cudzie telesá (špáradlá, príbor, servítky pri stolovej bielizni atď.)
- Vyprázdníť vrecká (napríklad vreckov-

Bielizeň rozdeľte:

- svetlé a tmavé
- stupeň znečistenia
- riadte sa symbolmi označujúcimi spôsob ošetrovania

Bielizeň pripravte na pranie:

- zapnite zipsy
- perte naruby
- škvarky čo najrýchlejšie ošetríte

VEDELÍ STE, že ak sa mikrovlákno perie spolu s bavlnou, má silný sklon zachytávať chípky, čím sa výrazne znížuje účinnosť prania? Preto vždy dôkladne oddelte mikrovlákná od bavlny, alebo mikrovlákná umiestnite do pracieho vrecka z jemnej sieťoviny.

Správne naplnenie práčky.

Pri plnení práčky dodržiavajte tieto zásady:
 - naplniť len do 2/3
 - netlačiť dovnútra nasilu

To je najdôležitejší krok k dokonalému výsledku prania. Optimálne naplnenie znamená:

- Plochá bielizeň ako posteľná a stolová bielizeň: Medzi bielizeň a vnútornú stranu bubna by sa mal ľahko zmestíť postavený chrbát dlane.
- Froté bielizeň: Nasaje veľa vody, preto by sa mal bubon naplniť len do 2/3.
- Čím citlivejšia bielizeň, tým menej by mal byť bubon naplnený.

V prípade citlivých textílií funguje prací roztok ako vankúš – bielizeň vďaka tlmiacemu účinku vody pristane mäkkou. Vďaka tomu sa šetrí.

Správne naplnenie podporuje aj proces plákania. Zvyšky pracieho prostriedku a nečistoty sa vypláchnu, čím

sa zabráni nepríjemným následkom, ako je stvrdnutá, drapľavá bielizeň, zvýšená tvorba hrčiek či dokonca podráždenie pokožky zvyškami pracieho prostriedku.

Správnym naplnením sa dá zabrániť aj poškodeniu bielizne, napríklad bielym oderom, teda bielym šmuham na džínsoch, potlači atď.

Správne naplnenie navyše šetrí práčku.

Správne dávkovanie.

Pri manuálnom dávkovaní treba presne dodržiavať odporúčané dávkovanie. To je prispôsobené rôzny stupňom znečistenia a tvrdosti vody. Nedodržanie odporúčaného dávkowania môže mať ďalekosiahle následky:

- Príliš malá dávka má za následok
 - stvrdnutú, sivú a drapľavú bielizeň, pretože zvyšky nečistôt sa riadne neodstránia a na bielizni a práčke sa usádzajú zvyšky vodného kameňa.
 - zafixované škvurny, pretože sa zaperú, a potom sa už len veľmi ťažko dajú odstrániť.
 - usádzanie mastných nečistôt, ktoré

sa sice čiastočne rozpustili, ale neodstránila a ktoré sa potom usadia na tkanine vo forme malých čiernych guľôčok.

- pokrytie vykurovacieho telesa vodným kameňom, pretože z vody sa dá naviazať príliš mälo vápnika. Už 0,4 mm vrstva má za následok až o 25 % vyššiu spotrebu energie!

Príliš vysoká dávka pracieho prášku má za následok

- podráždenie pokožky a alergie spôsobené zvyškami pracieho prostriedku.
- stvrdnutú bielizeň
- pretekanie práčky.

Nesprávna dávka pracieho prostriedku v neposlednom rade spôsobuje negatívny pomer nákladov a účinnosti a navyše začaže životné prostredie.

Ak sa prací prostriedok dávkuje pomocou automatického dávkovacieho zariadenia, je dôležité dbať na stav naplnenia

zásobníka a v prípade potreby kanister vymeniť. Pritom je zvlášť dôležitá zhoda medzi starým a novým kanistrom, prípadne medzi etiketou a nasávacou hadicou. Pripojenie nesprávneho výrobku môže spôsobiť poškodenie bielizne alebo práčky!

Výmena kanistra

Dbajte na odporúčania pre dávkovanie

Dbajte na stav naplnenia

Správne pranie.

Pri praní treba dbať na tri body:

- Prací cyklus počas prania neprerušujte
- Počkajte, kým sa skončia všetky fázy plákania, a práčku neotvárajte predčasne
- Bielizeň po praní nenechajte ležať, ale hneď ju ďalej spracujte (sušenie alebo zavesenie). Tak sa vyhnete riziku vzniku plesní (na bielizni sa môžu objaviť sivo-hnedé škvurny vo veľkosti špendlíkovej hlavičky. Ako každý druh plesne, aj táto pleseň je zdraviu škodlivá).

Údržba.

Po skončení prania treba dvierka práčky a – v prípade manuálneho dávkowania – zásuvku (dávkovaciu priečasť) na prací prášok nechať otvorené. Len tak môže vnútro práčky dostatočne vyschnúť. Na zabránenie prenosu nečistôt je okrem toho dôležité udržiavať práčku v čistote, pričom treba dbať zvlášť na dvierka a ich okolie.

Ak sa bielizeň v práčke dezinfikuje, je okrem toho dôležité dezinfikovať aj dvierka a ich okolie, pretože v opäčnom prípade môže pri vyberaní bielizne z práčky dôjsť ku križovej kontaminácii.

Po každom praní by ste mali:

- Nechať otvorené dvierka
- Udržiavať práčku čistú
- Vyčistiť vnútornú stranu bubna

ŠKVRNY – tipy a triky.

Škvrny sú viditeľné nečistoty, ktoré presahujú bežný rámc a často sa nedajú odstrániť pri prvom praní. Vyskytujú sa všade. A samozrejme býva zasiahnutá tá najviditeľnejšia časť posteľnej bielizne, nový obrus či obľúbený odev. Našťastie existuje niekoľko tipov a trikov, ako škvrny odstrániť rýchlo a jednoducho, bez poškodenia tkаниny.

VEDELÍ STE, že v 100 kg bielizne sa nachádza 1,8 až 4 kg nečistôt? Tieto nečistoty väčšinou tvoria pigmenty ako prach alebo sadze, tuky a oleje, bielkoviny ako krv, mlieko, vaječné bielko atď., škvrny s obsahom trieslovín, napríklad od čaju, vína, ovocia, atď., nečistoty s obsahom sacharidov (škrob) a nečistoty rozpustné vo vode (soli, cukor). Na odstránenie všetkých týchto škŕn sú potrebné rôzne chemické látky – preto sú pracie prostriedky komplexné zmesi najrôznejších látok.

Všeobecné informácie.

Čím dlhšie je škvrna na tkanine, tým ľažšie sa dá odstrániť. Príslušný kus bielizne by sa preto mal hneď vytriediť a podľa možnosti čo najrýchlejšie ošetriť.

Ak nie je možné kus bielizne hneď vypriati, niekoľko „opatrení prvej pomoci“ môže pomôcť pri neskôršom odstraňovaní škŕn: Škvrnu ihneď dôkladne osušte ľahkými dotykmi mäkkej handričky na jedno použitie – čím citlivejšia tkanina, tým opatrnejšie treba postupovať.

Ale POZOR: Tkaninu nikdy nešúchajte! Šúchaním môžete tkaninu poškodiť a škvrna sa ešte viac zatlačí do tkaniny. Často pomôže už opláchnutie škvrny vodou alebo slabým mydlovým roztokom, čím sa odstránia najhrubšie nečistoty. Aj v tomto prípade však treba dbať na jednu vec: Nikdy nepoužívajte horúcu vodu, pretože niektoré druhy škŕn by sa mohli v tkanine zafixovať. Optimálna je studená alebo nanajvýš vlažná voda.

POZOR: Na odstránenie škvrny tkaninu nikdy nešúchajte ani nepoužívajte horúcu vodu.

Na čo treba dbať pri odstraňovaní škŕn?

Pred odstraňovaním škŕn treba zísť informácie o druhu a vlákne textílie. Vždy sa pozrite na symboly označujúce spôsob ošetrovania. Tie informujú o tom, či sa môžu používať bielidlá a pri akej teplote sa môže textília prať. Napríklad biela bavlna sa môže ošetrovať inak ako farebná vlna alebo hodváb.

V prípade pochybností odporúčame vykonať skúšku na leme textílie: Na nenápadnom mieste (leme) podložte tkaninu kúskom látky a aplikujte želaný prípravok na škvrny. Nechajte ho nejaký čas pôsobiť a potom ho dôkladne vypláchnite. Ak po uschnutí textílie nedošlo k viditeľnej zmene (zmena farby a/alebo tkaniny), prípravok môžete bez obáv použiť.

Vo všeobecnosti platí: Čím tmavšia a citlivejšia textília, tým jemnejší by mal byť použitý prostriedok! Použitie nesprávneho prípravku na škvrny, prípadne nedržanie odporúčaní týkajúcich sa použitia a pôsobenia prípravku môže viesť k nenávratnému poškodeniu, napríklad k vzniku vybielených alebo krehkých miest.

Pri odstraňovaní škŕn sa vždy riadte odporúčaniami výrobcu.

Najdôležitejšie indície o pôvode škvrny poskytne pach.

Aké druhy škvrn existujú a ako treba postupovať?

Ak ste škvrnu riadne osušili, prípadne vypláčli vodou, ale po vypraní ju je stále vidno, mala by sa ošetriť osobitne.

Na odstránenie škvrn sú k dispozícii rôzne prípravky, podľa druhu škvrny. Čím presnejšie viete škvrnu identifikovať alebo zaradiť, tým ľahšie sa dá zvoliť správny prípravok. Identifikácia škvrny však, ziaľ nie je vždy taká jednoduchá. Čosi môže prezradiť napríklad aj poloha škvrny – napríklad v prípade žltých škvrn v podpazuší na košeľiach ide pravdepodobne o škvrny od potu. Aj ohmat nám čosi napovie: Krv a bielkoviny sú po zaschnutí tvrdé, kým

Známe/viditeľné škvrny.

Škvrny sa potom zaradia do kategórií, podľa ktorých sa definitívne vyberie vhodný prípravok:

1) Bieliteľné škvrny (guláš, víno, ovoce, káva atď.): Tieto škvrny sa dajú odstrániť prípravkami s obsahom bieleliel (napríklad soľ na škvrny).

2) Škvrny s obsahom bielkovín (krv, vajce, škrob, exkrementy atď.): Tie-to škvrny sa dajú odstrániť prípravkami s obsahom enzymov. Enzymy sa nachádzajú napríklad v soli na škvrny alebo v každom pracom prostriedku so silným účinkom. POZOR: Bezpodmienečne vypláchnite studenou vodou!

Bielkovinové škvrny vždy vyplachujte studenou vodou!

mastné škvrny zostávajú mäkké. Farba škvrny tiež môže poskytnúť informácie o jej pôvode a o vhodnom prípravku: hnedastožité škvrny môžu pochádzať napríklad od ovocia, kávy, čaju, horčice atď., kým modré škvrny často spôsobuje atrament, tuš alebo guľôčkové pero. Najdôležitejšie indície o pôvode škvrny však poskytne pach.

Správny postup pri škvrnách neznámeho pôvodu/zmiešaných škvrnách:

Škvrny často nemožno jednoznačne identifikovať, alebo ide o pozostatky z už vypranej bielizne. Škvrna tiež môže mať zmiešaný pôvod (napr. omáčky, káva s mliekom – skladajú sa z tuku, bielkoviny a bieliteľných zložiek). Preto

existuje správne poradie, v ktorom treba prípravky na škvrny použiť, aby sa dosiahlo čo najlepší výsledok:

- 1) **Voda:** Mnohé škvrny sa dajú odstrániť už obyčajným vypláchnutím nanajvýš vlažnou vodou. Ak to nepomôže, na rade sú
- 2) **Enzymy:** Stačí zmiešať trochu pracieho prostriedku alebo soli na škvrny so studenou alebo vlažnou vodou a bielizeň namočiť do tohto roztoku, prípadne zmes aplikovať priamo na textíliu. Nechajte pôsobiť aspoň 20 minút, lepšie sú 2 hodiny, a vypláchnite. Ak sa škvrnu nepodarilo odstrániť, použite
- 3) **Rozpúšťadlo tukov:** Škvrnu ošetrite v súlade s pokynmi výrobcu rozpúšťadla, nechajte pôsobiť a potom vypláchnite. Ak škvrnu stále vidno, použite
- 4) **Bielidlo:** Aj v tomto prípade treba dodržiavať pokyny výrobcu. Alebo zmiešajte prací prostriedok so silným účinkom, prípadne soľ na škvrny s vodou a vzniknutú pastu aplikujete na škvrnu. Po minimálne 10 minútach pôsobenia (lepšie sú 2 hodiny) dôkladne vypláchnite. Ak škvrna stále nezmizla, možno pomôže
- 5) **Kyselina:** Niektoré škvrny sa dajú odstrániť len kyselinou. Často stačí pokvapkať škvrnu kyselinou citrónovou alebo octom, nechať pôsobiť aspoň 10 minút (lepšie sú aspoň 2 hodiny) a potom dôkladne vypláchnuť.

DÔLEŽITÉ: Nie každá škvrna sa dá odstrániť. V zásade platí: Čím staršia je škvrna, čím častejšie a v čo horúcejšej vode sa prala, tým pevnejšie je v tkanine zafixovaná a tým ďažšie sa dá odstrániť! Niekedy sú posledným východiskom nožnice ☺

Po každom ošetrení škvrn treba bielizeň dôkladne vypláchnuť. Odporúča sa aj vypranie v práčke na neutralizáciu prípadných zvyškov.

Najlepšie prostriedky na každú škvrnu nájdete v našom online lexikóne škvrn na adrese www.hagleitner.com.

Prehľad najčastejších škvŕn.

Škvŕny od krvi

Čerstvé škvŕny od krvi ihneď vypláchnite studenou (!) (slanou) vodou. Bielizeň potom na cca 2 hodiny alebo cez noc namočte do enzymatického kúpeľa (havon ACTIVE/havon PERFECT) a operte ju ako zvyčajne. V prípade vlnenej alebo hodvábnej textílie potrite škvŕnu od krvi vlhkým škrobom a po vysušení jemne vykefujte.

Škvŕny od stolice alebo moču

Škvŕny od stolice alebo moču najlepšie odstráňte tak, že najprv odstráňte hrubé nečistoty a bielizeň potom namočte do studeného kúpeľa s havon ACTIVE (cca 2 hodiny alebo cez noc). Potom vyberte obvyklým spôsobom.

Škvŕny od hrdze

V prípade škvŕn od hrdze bielizeň osetrite kyselinou: Na škvŕnu nastriekajte 10 % roztok prípravku ecosol ENTKALKER (100 ml ecosol ENTKALKER na 1 l teplej vody) alebo do bielizeň namočte a nechajte chvíľu pôsobiť. Potom vyberte obvyklým spôsobom. Alternatívne môžete na škvŕnu od hrdze nakvapkať citrónovú šťavu, nechať pôsobiť a potom vybrať obvyklým spôsobom.

Karí

Ťažko odstrániťného žltého farbiva z karí, kurkumínu, sa zbavíte najlepšie tak, že bielizeň ihneď namočte do kúpeľa s bielidlom/soľou na škvŕny (havon POWER, havon ACTIVE) (cca 2 hodiny alebo cez noc) a potom operiete v práčke obvyklým spôsobom. Bielizeň, ktorá si zachováva stálosť farieb pri chlórovaní, môžete alternatívne namočiť do kúpeľa s prípravkom havon CHLOR TABS. Potom vyberte obvyklým spôsobom.

Škvŕny od ovocia

Škvŕny od ovocných a zeleninových štiav najlepšie odstráňte tak, že bielizeň ihneď namočte do kúpeľa s bielidlom/soľou na škvŕny (havon POWER, havon ACTIVE) (cca 2 hodiny alebo cez noc) a potom operiete v práčke obvyklým spôsobom. Čerstvú škvŕnu môžete alternatívne pokvapkať trochou citrónovej šťavy, nechať pôsobiť a potom opatne vypláchnuť minerálou vodou s obalam CO₂. Potom vyberte obvyklým spôsobom.

Rúž

Bielizeň nasprejte sprejom na škvŕny, ktorý rozpúšťa tuky (havon FS) alebo pokvapkať rozpúšťadlom (havon V8), nechajte pôsobiť 15 minút a potom vyberte v práčke obvyklým spôsobom. Prípadne neodstránené zvyšky farby ihneď namočte do kúpeľa s bielidlom/soľou na škvŕny (havon POWER, havon ACTIVE) (cca 2 hodiny alebo cez noc) a bielizeň potom operte v práčke obvyklým spôsobom.

Pleser

Škvŕny od plesní odstráňte tak, že bielizeň namočte na cca 1 hodinu do kúpeľa s bielidlom havon POWER a potom vyberte minimálne na 60 °C (s havon PERFECT).

Mastné škvŕny

Bielizeň nasprejte sprejom na škvŕny, ktorý rozpúšťa tuky (havon FS), nechajte pôsobiť 15 minút a potom vyberte v práčke obvyklým spôsobom. Bielizeň alternatívne namočte do vody s rozpúšťadlom (havon V8) a potom vyberte obvyklým spôsobom.

Krém na topánky

Bielizeň nasprejte sprejom na škvŕny, ktorý rozpúšťa tuky (havon FS) alebo pokvapkať rozpúšťadlom (havon V8), nechajte pôsobiť 15 minút a potom vyberte v práčke obvyklým spôsobom. Prípadne neodstránené zvyšky farby ihneď namočte do kúpeľa s bielidlom/soľou na škvŕny (havon POWER, havon ACTIVE) (cca 2 hodiny alebo cez noc) a bielizeň potom operte v práčke obvyklým spôsobom.

Tekvicový olej

Slnčné svetlo je na škvŕny od tekvicového oleja hotový zázrak. Po vybrať stačí dať bielizeň na niekoľko hodín na slnko. Prípadne opakujte niekoľko dní za sebou. Potom vyberte obvyklým spôsobom.

Škvŕny od kávy

Bielizeň so škvŕnami od kávy ihneď namočte do kúpeľa so soľou na škvŕny havon ACTIVE (cca 2 hodiny alebo cez noc) a potom operte v práčke obvyklým spôsobom. Alternatívne môžete skúsiť škvŕnu ihneď vymýť slanou vodou alebo kyselinou citrónovou a bielizeň potom vybrať obvyklým spôsobom.

Gulôčkové pero

Škvŕny od gulôčkového pera sa dajú odstrániť takto: Mäkkou kefkou alebo špongiou naneste rozpúšťadlo havon V8 na škvŕnu a jemne zapracujte. Nechajte pôsobiť cca 15 minút a potom vyberte obvyklým spôsobom. Postup prípadne zopakujte. Alternatívne môžete škvŕnu nasprejať sprejom na vlasy, ktorý po 20 minútach pôsobenia vypláchnete octovou vodou. Potom vyberte obvyklým spôsobom.

Vosk zo sviečky

Hrubé voskové škvŕny najskôr opatne oškrabte. Potom na látku položte pijavý papier alebo kuchynskú utierku, aby ste škvŕnu vysali. Na postihnuté miesto potom naneste sprej na škvŕny havon FS alebo rozpúšťadlo na tuky havon V8, počkajte 15 minút a operte obvyklým spôsobom.

SYMBOLY OZNAČUJÚCE SPÔSOB STA- ROSTLIVOSTI O TEXTÍLIE

Značky akosti a symboly týkajúce sa vlákien.

Bavlna

prací prostriedok so silným účinkom, prací prostriedok na farebné textílie

Ľan

prací prostriedok so silným účinkom, prací prostriedok na farebné textílie

Umelé vlákna

v závislosti od druhu vlákna: Prací prostriedok so silným účinkom, na farebné textílie alebo s jemným účinkom

Hodváb

prací prostriedok na vlnu, prací prostriedok s jemným účinkom bez enzymov

Vlna

prací prostriedok na vlnu, prací prostriedok s jemným účinkom bez enzymov

Vysvetlenie symbolov označujúcich spôsob ošetrovania.

Pranie

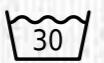
Symbol prania (korýtko) platí pre pranie v práčke alebo ručné pranie. Číselný údaj v korýtku udáva odporúčanú teplotu prania v stupňoch Celzia, ktorá sa nesmie prekročiť. Jedna alebo viac čiar pod korýtkom označujú typy vlákna, ktoré si – podľa počtu čiar – vyžadujú šetrné až veľmi šetrné zaobchádzanie, ako napríklad vlna.

Textílie s takýmto označením sa nesmú prať.

Textílie sa môžu prať len ručne pri teplote 30-40 °C.

Textílie sa musia prať v normálnom pracom cykle maximálne pri uvedenej teplote.

Textílie sa musia prať v šetrnom pracom cykle maximálne pri uvedenej teplote.

Textílie sa musia prať v špeciálnom pracom cykle maximálne pri uvedenej teplote.

Sušenie

Bodky v symboli sušičky označujú stupeň sušenia, ktorý treba dodržať. Ak na etikete nie je uvedený stupeň sušenia, treba sa riadiť podľa prípustnej teploty prania a žehlenia. Čím menej citlivé sú textílie, tým bezproblémovejšie je ich sušenie v sušičke.

Sušenie v sušičke nie je povolené.

Normálne sušenie pri normálnom tepelnom zaťažení.

Šetrné sušenie pri zníženom tepelnom zaťažení.

Žehlenie

Bodky na žehličke ukazujú teplotu, ktorá sa pri žehlení žehličkou alebo mangľom nesmie prekročiť. Teplota žehlenia sa musí prispôsobiť materiálu textílie.

Textílie označené týmto symbolom sa nesmú žehliť, pretože inak môže dojsť k nenávratnému poškodeniu textíliu.

Textílie žehlite maximálne pri 110 °C, v prípade potreby medzi žehličku a textíliu položte inú látku alebo textíliu žehlite naruby. Nepoužívajte paru, vhodné na polyamid, polyakryl a acetát.

Textílie žehlite maximálne pri 150 °C, para sa môže používať, vhodné na vlnu, hodváb, polyester, viskózu.

Textílie žehlite maximálne pri 200 °C, vhodné na bavlnu a ľan.

Bielenie

Trojuholník symbolizuje, že textília sa môžu bieliť. Prípustné je oxidačné aj chlórové bielidlo. Bežne predávané pracie prostriedky neobsahujú chlór, ale nepochybne kyslík ako bielidlo.

Ak je trojuholník prečiarknutý, bielenie nie je možné.

Šrafovany trojuholník znamená, že je povolené len oxidačné bielenie, ale nie chlórové.

CL (skratka chlóru) v trojuholníku znamená, že chlórové bielenie je vyslovene povolené.

Ďalšie symboly označujúce spôsob ošetrovania.

Kruh informuje o možnosti chemického čistenia. Písmená v kruhu sú určené pre odborný personál a informujú o tom, aké rozpúšťadlá sa môžu používať.

Chemické čistenie textílie nie je povolené.

Nesmie sa čistiť za mokra.

**HAGLEITNER HYGIENE
SLOVENSKO s.r.o.**

Elektrárenská 1
83104 Bratislava
Slovensko

Tel. +421 (0)2 4444 1076
Fax +421 (0)2 4445 5687
bratislava@hagleitner.sk

www.hagleitner.com